

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 lipca 2020 r.

Pozycja 213

POSTANOWIENIE

z dnia 20 lutego 2020 r.

Sygn. akt Ts 191/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.R. w sprawie zgodności:

art. 222 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) z art. 75 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

- 1) odrzucić wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej;
- 2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 grudnia 2019 r. (data nadania) W.R. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Wyrokiem z 11 września 2015 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy nakazał eksmisję skarżącej. Sąd Okręgowy w G. podtrzymał stanowisko pierwszej instancji w wyroku z 17 marca 2016 r. (sygn. akt [...]) oddalając apelację skarżącej. Wyrok został doręczony skarżącej 18 sierpnia 2016 r. Od wyroku wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, którą Sąd Najwyższy odrzucił.

Skarżąca wskazuje, że umożliwienie eksmitowania lokatorów mieszkań komunalnych przez gminy narusza prawo do mieszkania i jest zaprzeczeniem konstytucyjnej zasady zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych społeczeństwa. Uprawnienie do pozbawienia komunalnego mieszkania przez eksmisję w ocenie skarżącej nie służy przeciwdziałaniu bezdomności. Treść zaskarżonego przepisu powinna zostać „przeredagowana, aby chroniła własność osób prywatnych”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

W myśl art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału wyczerpanie drogi prawnej oznacza skorzystanie z przysługujących skarżącej zwyczajnych środków odwoławczych, wystąpienie zaś ze środkami o charakterze nadzwyczajnym nie zawiesza biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Spełnienie wymogu wyczerpania przez skarżącą przysługującej jej drogi prawnej nastąpiło wraz z wydaniem wyroku Sądu Okręgowego w G. (dalej: Sąd Okręgowy) z 17 marca 2016 r. (sygn. akt [...]). Podjęcie następnie przez skarżącą kroków zmierzających do pozbawienia tego orzeczenia waloru ostateczności, przez wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem tego rozstrzygnięcia, nie wpływało już na bieg trzymiesięcznego terminu do wystąpienia ze skargą konstytucyjną (zob. m.in. postanowienia TK z: 16 maja 2007 r., sygn. Ts 144/06, OTK ZU nr 3/B/2007, poz. 130 i 17 października 2018 r., sygn. Ts 143/17, OTK ZU nr B/2019, poz. 21).

Wyrok Sądu Okręgowego z 17 marca 2016 r. (sygn. akt [...]) został doręczony skarżącej 18 sierpnia 2016 r., natomiast skarga konstytucyjna została wniesiona 27 grudnia 2019 r., co oznacza, że trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej został znacznie przekroczony.

Okoliczność ta jest samodzielną podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu (art. 77 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK). Skarżąca, wnosząc skargę, miała świadomość, że doszło do naruszenia wyżej wskazanego terminu, czemu dała wyraz w złożonym wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi.

Odnosząc się do wniosku o przywrócenie terminu, zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału termin do wniesienia skargi konstytucyjnej jest terminem materialnoprawnym, niepodlegającym przywróceniu (zob. m.in. postanowienia TK z: 28 września 2015 r., sygn. Ts 185/18, OTK ZU B/2019, poz. 256; 16 września 2015 r., sygn. Ts 216/15, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 724; 4 kwietnia 2014 r. i 25 czerwca 2014 r., sygn. Ts 5/14, OTK ZU nr 3/B/2014, poz. 245 i 246, w doktrynie np. M. Hauser, *Odesłania w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym*, Warszawa 2006, s. 179; M. Masternak-Kubiak, *Procedura postępowania w sprawie skargi konstytucyjnej*, [w:] *Skarga konstytucyjna*, red. J. Trzcziński, Warszawa 2000, s. 181-182). W razie jego upływu uprawnienie skarżącej do wniesienia skargi konstytucyjnej wygasa. Złożony przez skarżącą wniosek o przywrócenie terminu nie może więc wywołać oczekiwanego skutku.

Trybunał przypomina, że wprawdzie na podstawie art. 36 u.o.t.p. TK, w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie, do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460; dalej: k.p.c.), jednakże odpowiednie stosowanie przepisów oznacza, że niektóre z tych unormowań w ogóle nie mają zastosowania – bądź z uwagi na odmienną regulację danego zagadnienia w u.o.t.p. TK, bądź z powodu ich nieadekwatności (bezzasadności) w tym postępowaniu. Przewidziana w art. 167 k.p.c. instytucja

przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej może mieć zastosowanie w postępowaniu przed Trybunałem tylko wtedy, gdy wniosek o przywrócenie terminu dotyczy terminu procesowego (zob. także pogląd A. Zielińskiego, *Zakres stosowania przepisów k.p.c. w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym*, „Palestra” 1997, nr 7-8, s. 62). Tymczasem trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej jest nieprzywracalnym terminem prawa materialnego, gdyż ogranicza czas, w jakim istnieje możliwość dokonania czynności proceduralnej niezbędnej (choć niewystarczającej) do wywołania skutku materialnoprawnego w postaci stwierdzenia niezgodności zaskarżonego przepisu z Konstytucją. Naruszenie tego terminu uniemożliwia merytoryczne rozpoznanie skargi konstytucyjnej.

Z uwagi na materialnoprawny charakter terminu do złożenia skargi konstytucyjnej nie znajdują więc zastosowania przepisy k.p.c. o przywracaniu terminów (art. 168-172 k.p.c.). Z tego powodu Trybunał odrzucił wniosek skarżącej o przywrócenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Trybunał stwierdza, że w związku z oświadczeniem skarżącej dotyczącym otrzymania ostatecznego orzeczenia 18 sierpnia 2016 r. (w skardze i na orzeczeniu pieczęć pełnomocnika z datownikiem) oraz datą wydania orzeczenia, skarżąca nie została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi ze względu na nieusuwalny podstawowy brak formalny, który stanowi samodzielną podstawę do odmowy nadania skardze biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.